



زینب Mozaffari خبرنگار گروه جامعه

۳۰ اردیبهشت‌ماه بود که «فرهیختگان» در گزارشی با نام «این رسم برادری نیست» به عدم رعایت‌شان و کرامت اتباع در طرح اخیر اخراج اتباع اشاره کرد. در این گزارش که براساس گفت‌وگوهای متعدد با جامعه هدف مدنظر تهیه شده بود، گفته شد که اتباع قانونی نیز در طرح اخراج پیش گرفته شده به کمپ منتقل می‌شوند و بدون بررسی دقیق سند قانونی حضورشان، مورد هجومه قرار می‌گیرند. به دنبال این گزارش، اداره کل اتباع و وزارت کشور پیشنهاد داد تا گفت‌وگویی با نادر یاراحمدی، رئیس مرکز امور اتباع و مهاجران خارجی وزارت کشور داشته باشیم و نکات وی را در رابطه با اخراج اخیر اتباع افغانستانی بشنویم. در این گفت‌وگو یاراحمدی با موضوعی جدی خود را مدافع حقوق ایرانیان خواند و از حضور اتباع غیرمجاز انتقاد کرد و گفت که اتباع غیرمجاز باید کشور را ترک کنند. متن زیر مشروح این گفت‌وگو با نادر یاراحمدی، رئیس مرکز امور اتباع و مهاجران خارجی وزارت کشور است.



طرح و برنامه اداره کل اتباع و وزارت کشور برای اتباع چیست؟
اتباعی که مجاز هستند، همچنان خدمات می‌گیرند و ما برای آن‌ها فعلاً برنامه محدودکننده نداریم. اگر چه به نظر من همه آن‌ها هم باید پالایش شوند. ما موظفیم که به پناهندگان و مهاجرینی که با سند هویتی خاص به کشورمان می‌آیند، خدمات ارائه دهیم. کسانی که غیرمجازند هم از همین الان هم نباید در کشور حاضر باشند. وقتی کسی غیرمجاز است، از همین الان هم حق ندارد در کشورمان بماند. اما چون عملی نیست مجبوریم در یک برنامه‌ریزی به آن‌ها فرصت دهیم. ما به شأن و کرامت انسانی توجه کرده‌ایم و گفته‌ایم تا ۱۵ تیر ماه کسانی که دانش آموز دارند، صبرکنند دانش‌آموزانشان امتحان را بدهند و کارنامه‌هایشان را بگیرند و بعد بروند. این در حالی است که بسیاری‌شان غیرمجازند. هیچ کجای دنیا این‌طور نیست. بنابراین طرح و برنامه ما این است کسانی که غیرمجازند، کشور را ترک کنند. آن‌هایی که شرایطی دارند و می‌توانند طبق شرایطمان، تبدیل به یک فرد مجاز شوند؛ با نگاه سهل‌گیرانه ما، از این فرصت استفاده کنند. اما کسانی که غیرمجازند باید از کشور خارج شوند. همه جای دنیا عرف این است که ۳درصد جمعیت نیروی کار مهاجران باشند. اما چون افغانستانی‌ها با خانواده می‌آیند ما ۳درصد کل جمعیت درنظر می‌گیریم. یعنی باید ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر باشند. بر این اساس ۶۰ درصد الی ۵۵ درصد این افراد باید به موطن اصلی خود بازگردند.

آمارهای مختلفی از اتباع شنیده می‌شوند. با توجه به رد مرزهای صورت گرفته؛ چه تعداد آمار از اتباع داریم؟

میزانی از آن برآورد است. غیر از افرادی که با ویزا به کشورمان می‌آیند. افرادی که با ویزا می‌آیند مسئله‌ای نیست. اگر چه برخی‌شان کار غیر قانونی می‌کنند و پس از اتمام ویزا از کشور خارج نمی‌شوند. اما نزدیک به ۲ میلیون نفر افرادی هستند که از مرز وارد می‌شوند. این‌ها برای اینکه خودشان را به تهران برسانند، صدها کار غیرقانونی کرده و صدها نفر را درگیر کار غیرقانونی می‌کنند. این افراد همین‌طوری که می‌رسند خودشان به تنهایی مجرم‌اند و باید تحویل دادگاه شوند. اما باز هم ما این کار را انجام نمی‌دهیم و می‌گوییم شرایط خاص آن

درگفت‌وگوی رئیس مرکز امور اتباع و مهاجران خارجی وزارت کشور با «فرهیختگان» مطرح شد

حداکثر ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر از اتباع در ایران می‌مانند

در گزارشی با عنوان «این رسم برادری نیست» ما در «فرهیختگان» معتقد بودیم که اخراج اتباع بدون پیوست فرهنگی و قانونی است و در این اخراج، کرامت و شأن اتباع رعایت نمی‌شود. نکات شما در خصوص این گزارش چیست؟

ببینید، یکی از اشتکالاتی که در این زمینه وجود دارد این است که می‌توان حرف‌های خوبی زد، اما همه حرف‌های خوب لزوماً قابلیت اجرا ندارند. مثلاً دیده‌اید کسانی که بسیار آرمان‌گرایانه صحبت می‌کنند، بالاخره در جایی با مانعی مواجه می‌شوند و پس از آن، واقع‌بینانه‌تر حرف می‌زنند. در حال حاضر، شش میلیون و صد هزار نفر از اتباع در کشور ما حضور دارند که بیشتر آن‌ها به اصطلاح، غیرمجازند. حال باید با این افراد چه کنیم؟ آیا باید بگوییم در کشور بگردید و هر کاری خواستید انجام دهید؟ یا نه، تکلیف چیست؟ بالاخره در برخی جاها باید فشارهایی نیز اعمال شود. اینکه می‌گوییم باید به کشور خودشان بازگردند، به این دلیل است که مگر می‌شود گفت افغانستان از نظر منابع معدنی جزء کشورهای غنی جهان نیست؟ در کشور خودشان می‌توانند کار کنند. الان که به اینجا آمده‌اند، خودشان نیز از این وضعیت رضایت ندارند. بله، نسبت به افغانستان شرایط بهتری دارند، اما آیا در آسایش و آرامش‌اند؟ نه. برخی می‌گویند این مسئله هیچ پیوست فرهنگی ندارد، پیوست فرهنگی یعنی چه؟ یعنی این که بگوییم لطفاً انتخاب بفرمایید، اینجا را می‌خواهید؟ بمانید. سپس باید مشخص کنیم چگونه می‌خواهند بمانند. اگر پیوست فرهنگی به معنای ادامه وضع موجود است که چهار دهه وضعیت اینگونه بوده ولی عملاً نتیجه‌ای در بر نداشته است.

فردی که می‌تواند به‌راحتی به کشور خود بازگردد، آیا صرفاً چون زندگی در آنجا سخت است، باید بماند؟ بله، در آنجا زندگی سخت است. اما آیا به این بهانه باید به خودمان اجازه‌دهیم غیرقانونی در این کشور بمانیم. این‌ها پناهنده نیستند. پس چطور حضور دارند؟ این‌ها زمانی در دوران جنگ به کشور ما آمدند و بعد، این حضور همین‌طور تمدید شده و ماندگار شده‌اند. هیچ‌کس به مردم ایران فکر نکرده است. من که حقوق می‌گیرم، باید بر اساس قوانین ایران عمل کنم. بر این اساس، اولویت منافع با مردم ایران است، سپس با دیگران. سسؤال این است: آیا منافع مردم ایران در این است که اتباع افغانستانی در کشور ما حضور داشته باشند؟ اگر پاسخ مثبت است، من صددرصد آن را می‌پذیرم. اما اگر امروز افکار عمومی نسبت به این موضوع ناراحت است، پس باید به آن پاسخ دهیم.

این افراد، ابتداوارد کشور ما شدند و دیگر بازنگشتند. مسئله پناهندگی معمولاً یک سال دو سال است؛ نه اینکه در طول این مدت، شش نوع حکومت در افغانستان عوض شود، اما همچنان احساس کنند آمادگی بازگشت ندارند. شأن و کرامت انسانی مردم ما چه می‌شود؟ کرامت یعنی چه؟ یعنی بتوانیم تعادلی ایجاد کنیم، ترکیبی از هر دو نگاه. اگر چنین ترکیبی باشد، یک نتیجه واقع‌بینانه به‌دست می‌آید. موضوع اصلی ما واقعاً ساماندهی بود. یعنی حتی از تذکرین موضوعی که در دولت قبل نسبت به وزارت کشور اتخاذ شد، موضع «فرهیختگان» بود؛ انتقاد به نبود برنامه و مدیریت درست. من نیت انسانی برخی از افراد راستایش می‌کنم. اینکه این افراد نگاهی انسانی دارند و نسبت به ظلم حساس‌اند، برای من ارزشمند است. ما در این نقطه با هم مشترکیم. اما آنچه در عمل از این نیت بیرون آمده و تأثیرگذار بوده، برای من تا حدی عجیب است. خوشحال می‌شوم انسان‌ها چنین نگاهی به هم داشته باشند. این‌که نسبت به هم احساس مسئولیت کنند، اینجا با هم اشتراک داریم. اما در روش‌ها، الزاماً با هم هم‌نظر نیستیم.

وزارتخانه امنیتی است. یعنی امنیت مردم را باید براساس سیاست‌های خاص تأمین کند. نمی‌توانیم بگذاریم عده‌ای در کشورمان این طور زندگی کنند. عده‌ای هستند که نمی‌دانیم چه‌کسانی‌اند و فردا اگر مشکلی از سوی‌شان پیش آمد چطور پیدایشان کنیم.

مردم بیش از اینکه خواهان اخراج اتباع باشند، خواهان ساماندهی آن‌ها هستند. ماجرای ساماندهی اتباع به کجا رسید؟

مردم ایران اساساً مهمان نوازند و علاقه‌مند. وقتی کسی می‌آید باید به او رسیدگی کنند. از طرفی دیگر ما فکر می‌کردیم که بخشی از اتباع‌باز می‌گردند. درنتیجه فراز و نشیب داشته، اما تصمیم اساسی نگرفته بودیم. اکنون لایحه سازمان ملی مهاجرت در مجلس است. امیدواریم کلیاتش مصوب شده و تبدیل به یک قانون شود. تمام تلاشمان این است و با هرکسی که در این حوزه با مهاجران بد برخورد کند؛ حتماً برخورد می‌کنیم. می‌گویند هزار دوست کم است و یک دشمن بسیار. ما دنبال آن نیستیم که کسی با ما دشمن شود. فردی آمده و از امکانات ما استفاده کرده، حالا که دارد می‌رود باید با ناراحتی برود؟ ممکن است مأمور ما خطایی کند اما میاسات ما این نیست.

موضع شما در رابطه با مهاجرتسریز اخیریه که در فضای مجازی به راه افتاده بود، چیست؟

بسیار از آن متفر بودم. ما نژادپرست نیستیم. هیچ نژادی بر هیچ نژاد دیگری برتر نیست. اگر چه برخی‌هایشان نژادپرستی نبود و شکایت از وضعیت بسود. اما وقتی که از موضع ایرانی علیه موضع افغانستانی مطرح می‌شود، شکل نژادپرستی می‌گیرد. وقتی بتوانیم یک نظامی دهیم، احتمال‌قوی وجود دارد که این مطالب فروکش خواهد کرد. مردم ما اهل جنگ نیستند. مردم ما دلشان نمی‌خواهد با کسی درگیر شوند. در مواردی ما با مهاجرتسریز برخورد کردیم و شکایت کردیم.



عکاس: نشران خدو آفرینختگان

کارشناسان حوزهٔ میراث فرهنگی از خطر فرونشست‌ها برای آثار تاریخی می‌گویند

مواظب باشید اصفهان نصف جهان بماند

پیرامونی نیز منتقل شده باشد، در نتیجه ستون‌های سنگی شبستان‌های دوسوی گنبدخانه به‌اصطلاح «تج» شده و حالت رانش پیدا کرده باشند.»

— نمی‌دانیم برای حل فرونشست‌های اصفهان چقدر زمان داریم

وی درباره شرایط امروز اصفهان عنوان کرد: «بخشی از خیابان‌ها، به ناگاه، فرورفته‌اند؛ به‌گونه‌ای که چاله‌هایی در سطح معابر شهری پدیدآمده و پدیده فرونشست در چند نقطه به‌وضوح مشاهده شده است. اگر اخبار را پیگیری کنیم، در چند خیابان با این پدیده مواجه بوده‌ایم؛ یعنی ناگهان بخشی از خیابان فروریزش کرده و گودالی در میانه آن شکل گرفته است. این‌ها همه در حکم هسدارند؛ هر یک از این موارد، رنگ خطری برای وضعیت نابایدار زمین در اصفهان به شمار می‌آید. اما مسئله اصلی اینجاست که ما واقعاً نمی‌دانیم چقدر زمان در اختیار داریم، تنها راه‌حل مؤثر، جاری بودن دانی زاینده‌رود است. آن آبخوانی که اکنون تهی شده یا سطح آن کاهش یافته، باید به‌وضعیت پیشین بازگردد، حتی اگر از همین امروز نیز آب در زاینده‌رود جاری شود، ممکن است ۲۰ یا ۲۵ سال زمان لازم باشد تا آبخوان اصفهان دوباره به شرایط پایدار و متعادلی برسد؛ آنچنان که بتوان گفت پدیده فرونشست تاحدی مهار شده است.»
کلاتری ادامه داد: «ما نمی‌توانیم تصور کنیم که صرفاً با جاری‌شدن آب، فوراً خیالمان آسوده باشد؛ چراکه سطح آب در آبخوان همچنان پایین‌تر از حد استاندارد است و لایه‌های خاک که اکنون انسجام خود را از دست داده‌اند، در هر لحظه ممکن است دوباره روی یکدیگر بنشینند و بخش‌هایی از اصفهان را به درون فروبرند. در واقع گاهی پدیده فرونشست در قالب چاله‌هایی با ابعاد کوچک خود را نشان می‌دهد؛ اما گاهی ممکن است یک ناحیه وسیع دچار نشست شود و ناگهان چندین پلاک ساختمانی، یا حتی چندصد متر از سطح زمین، فرو برود. این‌طور نیست که تصور کنیم مسئله فقط در حد چند چاله کوچک است و به‌سادگی قابل کنترل خواهد بود؛ اگر روند کنونی ادامه یابد، ممکن است در سال‌های آینده این بحران از کنترل خارج شود.»

— در صورت بیشتر شدن فرونشست‌ها نابودی آثار تاریخی حتمی است

وی افزود: «از سسوی دیگر بسیاری از آثار تاریخی ما در همین شهر واقع شده‌اند. اگر فرونشست در آن نقاط اتفاق بیفتد، نابودی این میراث ارزشمند حتمی خواهد بود. بااین حال، با اطمینان می‌توان گفت که ما آمار دقیقی در اختیار نداریم؛ هیچ پایش جدای هم تا کنون انجام نشده و هنوز بسیاری از مسئولان ما این موضوع را به‌دسترسی درنگ کرده‌اند.»
کلاتری عنوان کرد: «مانند بسیاری از مسائل دیگر، تا کار از کار نگیرد، آگاهی لازم نسبت به ابعاد بحران حاصل نمی‌شود. در حال حاضر نیز به پدیده فرونشست با دید یک بحران واقعی نگریسته نمی‌شود. این را می‌توان از

کشور باعث شده که این فرد از روی ناچاری وارد کشورمان شود؛ همه این طوری نیستند البته. هیچ کجای دنیا قبول نمی‌کنند که این حجم پناهجو وارد کشورشان شوند، سر کار بروند، حقوق بگیرند و از بهداشت استفاده کنند. اما اتباع غیرمجاز را مجانی در مان می‌کنیم. چون نگاه ما این است و نمی‌توانیم برخورد کنیم. من برای زندگی این افراد تصمیم نمی‌گیریم اما اگر می‌خواهند وارد کشورمان شوند، باید قانونی وارد شوند.

شما پیوست فرهنگی و اجتماعی رفتن مهاجرین و خالی ماندن بعضی از مشاغل را در نظر گرفته‌اید؟

این موردی از پیوست اقتصادی است. پیوست اجتماعی برای وقتی است که این افراد پناهنده باشند. پیوست اجتماعی یعنی مردم به این‌ها ترحم کنند و به عنوان پناهنده نگه دارند. اما اگر شما پیوست اقتصادی را در نظر دارید، ما نمی‌توانیم عده‌ای کارگر را به یک جایی بفرستیم ولی ندانیم این کارگر‌ها چه کسانی‌اند. ما حتی از هویشان هم مطلع نیستیم چون هیچ سندی نداریم که بتواند نشان دهد این‌ها چه افرادی هستند. پیوست اقتصادی می‌گوید فرد باید هویش روشن باشد. طبق نیاز ما حضور داشته باشند. نه اینکه امروز همه کسانی که می‌خواهند سرایدار یا باغبان داشته باشند، باید هزینه‌اش را ملت ایران پرداخت کنند. پارانه‌ها بخشی از

حقوقی است که دولت به مردم پرداخت می‌کند. شأن و کرامت مردم ایران این است که ما از جیشان در بیارویم و به کسانی پرداخت کنیم که از حضورشان راضی نیستند؟ این نمی‌شود. ما می‌گوییم نزدیک به ۳ میلیون نفرشان در کشور مان بمانند. آن‌هایی که قانونی‌اند بمانند. آن‌هایی که روادید دارند، بمانند. می‌گوییم آن‌هایی که غیرمجازند، از کشور خارج شوند. چه‌کار کنیم؟ همه حرف ما این است که مردم نمی‌توانند تحمل کنند عده‌ای غیرمجاز در کشور حضور داشته باشند. من هم به عنوان کسی که مسئول است، نمی‌توانم تحمل کنم. بالاخره وزارت کشور یک

طبق استاندارد جهانی، چهار میلی متر فرونشست در یک سال، به معنای بحران است. آمارها می‌گویند اصفهان در سال ۹۸، ۱۸۴ میلی متر تا تجربه کرده است. ما ۴۵ برابر نرخ جهانی در اصفهان فرونشست داریم. خرداد ۱۴۰۰ تا خرداد ۱۴۰۱ به‌وسیله جی. پی. اس‌های دو فرکانس ۲۴ ایستگاه در اصفهان نشان داد نرخ فرونشست در شمال غرب تا شمال شرق اصفهان سرعت بیشتری پیدا کرده و ۱۵۸ میلی‌متر را نشان داد؛ اما این کاهش به معنای بهبود وضعیت نیست.

ما وقتی بخواهیم سرعت را کنترل کنیم، باید برداشت را از آبخوان کم کنیم. یک اسفنج را در نظر بگیرید. با چند سرنگ از آن آب بکشید، وقتی آب تمام شد، آن اسفنج می‌چاله می‌شود. برای بازگشت به شرایط عادی یا باید آب تزریق کنید یا آب برداشت نکنید. آبخوان اصفهان هم توسط چاه‌های کشاورزی و صنعتی و شهری درگیر مشکل است. زاینده‌رود که تغذیه‌کننده اصلی آبخوان اصفهان بوده است، در سالال ۲۰ روز باز است. مسئله فرونشست در حال حاضر در استن‌های مرکزی و کویری‌مان مسئله‌ای جدی است و بسیاری از تاریخ‌شناسان و فعالان حوزه میراث‌فرهنگی، نگران بناهای تاریخی استان اصفهان هستند. اما وقتی شما یک صفحه را در نظر بگیرید، روی این صفحه بناهای مختلفی وجود دارد؛ وقتی این صفحه بشکند، دیگر فرقی نمی‌کند چه چیزی روی آن باشد؛ بنای تاریخی، کلیسا، مسجد، فرودگاه یا هر چیز دیگر. یعنی واقعیت ماچرا این است که فرونشست در حال حاضر هم برای بناهای تاریخی خطرناک است و هم بناهای امروزی.

بهر حال میدان نقش جهان اصفهان، طبق محاسبات انجام‌شده نهایت‌نشستی که خواهد کرد حدود ۴۵ تا ۵۴ سانتی متر به‌طور کامل است. در حبیب‌آباد حدود ۱۸۰ سانتی متر فرونشست تجمعی خواهد داشت، سی‌وسه پل ۳۰ سانتی متر فرونشست خواهد کرد. اگر می‌خواهید آثار فرونشست را ببینید به مسجد سید بروید. دیواره غربی و گنبد ترک‌خورده است. این سازه متعلق به ۲۰۰ سال قبل است؛ یک طرف ساختمان سه سانت و یک طرف ۲٫۵ سانت نشست می‌کند و این اختلاف نشست باعث شکست ساختمانی می‌شود. همچنین در مسجد امام اصفهان تا ۱۱ سانتی متر کجی ستون داریم. به علت تدریجی رخدادن فرونشست، این پدیده را درک نمی‌کنیم اما فرونشست تنها بحران زمین‌شناسی است که قابل برگشت نیست.

— مسجد سید اصفهان در خطر فرونشست

محمد‌مهدی کلاتری، کارشناس مرمت آثار تاریخی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره وضعیت امروز اصفهان گفت: «در اصفهان، رخدادهایی به وقوع پیوسته که به‌روشنی نشان می‌هد مسئله فرونشست، به‌بحرانی جدی بدل شده است. این پدیده، در حال حاضر، بیش از هر جای دیگری در مسجد سید اصفهان خود را نمایان ساخته است. گنبدخانه این مسجد دچار شکافی

